

Vojenskoekonomické aspekty XIV. sjezdu KSČ

Ekonomické zabezpečování obrany země je jedním z nejdůležitějších činitelů, který podmiňuje ve značné míře celkovou úroveň obranyschopnosti země. Přesto, anebo právě proto, nemůžeme jeho stav a vývoj odtrhovat od ostatních činitelů, jejichž souhrn tvoří obranyschopnost země. Souhrn, který tvoří jednota činitelů vojenskoekonomických s ostatními neméně důležitými činiteli politickými, morálně politickými, vojenskými atd. Zejména politický obsah, politické cíle jsou konec konců roz-

hodující pro charakter příprav země k obraně. Politické cíle obrany země ovlivňují její charakter a dávají větší, či menší prostor pro rozvoj nejen ekonomických, ale i vojenských a morálních sil národů a států. **Proto je také nezbytné chápat vojenskoekonomické aspekty XIV. sjezdu KSČ v nejširších souvislostech pohybu celého souhrnu činitelů rozhodujících o obranyschopnosti Československé socialistické republiky.**

Krise a stabilizace ekonomiky

XIV. sjezd strany především zhodnotil, nakolik strategie a taktika politické koncepce v minulosti, zejména pak od XIII. sjezdu strany, byla objektivní, jak se realizovala, kde byly klady a nedostatky. Sjezd uzavřel neobyčejně složitou a vážnou etapu krize ve vývoji strany a společnosti, ve které byly ohroženy samotné základy existence našeho socialistického státu. Historická úloha XIV. sjezdu KSČ v životě **naši strany a společnosti je mimo jiné právě v tom, že dovršil proces obnovy a konsolidace všech základních stránek obranyschopnosti a bezpečnosti Československé socialistické republiky.**

Dovršil proces obnovy a konsolidace ve všech základních sférách — v ekonomice, politice, morálně politickém stavu společnosti a branném systému jako celku.

Rozvrtný proces, rozpoutaný pravice a protisocialistickými silami, hluboce ovlivnil všechny oblasti veřejného a politického života — ekonomiku, ideologii i zahraniční politiku. Byla ohrožena jak vnitřní stabilita země, tak i její suverenita a obranyschopnost. Důsledky celkového krizového vývoje ve straně i celé společnosti

měly vážný negativní vliv na úroveň a vývoj vojenskoekonomického potenciálu Československé socialistické republiky. Byly narušeny základní principy fungování a samotné existence vojenskoekonomického potenciálu socialistického státu.

„Pravicově oportunistická praxe i výklad ekonomické reformy směřovaly ke zrušení všech centrálních řídicích hospodářských orgánů, k úplnému popření úlohy plánu, k oddělení ekonomického řízení od politického rozhodování a k postupné likvidaci všelidového vlastnictví. V podstatě šlo o to, aby socialistický stát, strana i odbory zcela byly vyřazeny z tvorby a provádění ekonomické politiky a aby se rozpoutala tržní živelnost se všemi svými i negativními důsledky pro společenské i hmotné postavení pracujících. Pod záminkou, že je třeba vyjít vstříc spotřebiteli, prosazovala pravice soukromé podnikání, aby maloburžoazní živl měl i vlastní ekonomickou základnu pro rozleptávání socialismu.¹⁾

¹⁾ „Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ“, str. 10

Byly narušeny i další základní principy vývoje vojenskoekonomického potenciálu. Obrovské požadavky na zabezpečení obranyschopnosti v podmínkách soudobého vojenství, světového rozložení sil vyžadují mohutný a stále rostoucí vojenskoekonomický potenciál. Rychlý a všestranný rozvoj ekonomiky musí směřovat k dosažení nejvyšší ekonomické úrovně země, k neustálému růstu vysoké společenské produktivity práce, hmotné a kulturní úrovně života pracujících. Jen tak je možné nejen udržet krok se silným a nebezpečným protivníkem, kterým jsou imperialistické státy, ale i využít obrovských předností socialismu a získat i ve vojenskoekonomickém potenciálu postupně časové předstihy. Avšak hluboká krize ve straně a společnosti měly za následek opačný vývoj.

Vážně polomily a zeslabil rozvoj národního hospodářství i všestranný rozvoj celé socialistické společnosti. Projevem tohoto katastrofálního stavu živelnosti, nerovnováhy a narůstající inflace byla i tak vážná skutečnost, že zejména v roce 1968 rostla spotřeba rychleji než výroba. Peněžní příjmy obyvatelstva se v letech 1968 a 1969 zvyšovaly dvojnásobně oproti roku 1966 a 2krát rychleji než národní důchod. Prudce se zvyšoval maloobchodní obrát, stále více se projevoval nedostatek zboží, rostly ceny zboží atd. Tento nebezpečný živelný vývoj citelně narušovalo rovněž cílevědomé a plánovitě řízené výstavby ozbrojených sil. Přidělené finanční prostředky byly znehodnocovány rychlým růstem inflace. Časté poruchy ve vývoji národního hospodářství, ve výrobní spotřebě, investiční výstavbě atd., narušovaly výstavbu ozbrojených sil, jejich přezbrojování novou technikou. Podlomení vlivu centrálních řídicích hospodářských orgánů a úlohy plánu pak vážně narušovaly celý systém příprav národního hospodářství k obraně země.

Důsledky destrukce krizového období se nevyhnuly ani destrukci jednoho z nejpodstatnějších principů samé podstaty vojenskoekonomického potenciálu — těsné hospodářské spolupráce ČSSR se socialistickými zeměmi, zásad proletářského internacionálního. Nejen v teorii, ale i v praxi byly narušeny internacionální závazky vyplývající z členství ve Varšavské smlouvě. Byly narušeny základy koalicičních vztahů, které byly jediným garantem suverenity a obranyschopnosti naší země jako socialistického státu. Základní zásady vojenské politiky strany a státu, smluvní vztahy se Sovětským svazem a příslušnost k Varšavské smlouvě pravicově oportunisticke síly v teorii i praxi bezostyšně napadaly.

Pravicové síly vytvářejí pomocí hromadných sdělovacích prostředků široce založenou masovou dezorientaci o tzv. nerovnoprávnosti a nevýhodnosti hospodářských vztahů se Sovětským svazem a ostatními socialistickými zeměmi. Vytvářejí iluze o nezištnosti a výhodnosti hospodářských vztahů a pomocí hlavních imperialistických zemí. Zatímco vedou jedrání s představiteli imperialistických zemí o rozšíření hospodářských vztahů a výprodeje socialistických vymožeností, všemožně omezují hospodářské vztahy se socialistickými zeměmi. Přesvědčivým důkazem snahy pravičáků je skutečnost, že na začátku roku 1968 jsme měli se socialistickými zeměmi aktivum platební bilance ve výši 1,2 mld. Kčs, avšak koncem r. 1969 přes přijatá opatření v polovině r. 1969 jsme měli koncem tohoto roku pasívum 3,5 mld. Kčs. Vývoj našeho národního hospodářství byl násilně a proti všem zájmům země odtrhován od vývoje ekonomiky Sovětského svazu a ostatních členských zemí Varšavské smlouvy a podřizován zájmům přeorientace na živelný vývoj hlavních imperialistických států.

Krizový vývoj společnosti tedy nejen vážně podlomil úroveň a samu podstatu vojenskoekonomického potenciálu naší země, ale vážně narušil i všechny ostatní činitele obranyschopnosti a samostatnosti ČSSR.

K zásadnímu zlomu ve vývoji neobyčejně nebezpečných tendencí v ekonomice a v celé společnosti dochází až po nástupu nového vedení strany v čele se s. Husákem.

Plénum ÚV KSČ přijalo v květnu 1969 realizační směrnici, jejíž úkoly byly zaměřeny na ideovou a organizační porážku pravice a plnou likvidaci antisocialistických sil, na obnovu a upevnění internacionálních svazků se Sovětským svazem a dalšími socialistickými zeměmi.

Postupně je destrukční vliv pravice omezován a jsou obnovovány třídní a internacionální přístupy k řešení všech základních problémů, a to i v ekonomice a otázkách obranyschopnosti. Cílevědomá a rozhodná politika nového vedení strany umožnila proti všem pesimistickým a nepřátelským názorům v neobyčejně krátké době zastavit katastrofální vývoj a stabilizovat ekonomiku. Byla zastavena živelnost a inflace, obnovena autorita centrálních řídicích hospodářských orgánů, úloha plánu atd. Rozhodný obrát nastal i ve vývoji výroby. Plánovaný růst průmyslové výroby v roce 1970 6,5 % byl překročen na 7,7 % a přitom byl v podstatě kryt růstem produktivity práce. Rovněž ve vnějších hospo-

dářských vztazích byla plně obnovena hospodářská spolupráce se Sovětským svazem a ostatními socialistickými zeměmi. Rychlý a úspěšný průběh stabilizace ekonomiky byl významným nejen ekonomick-

kým, ale i politickým úspěchem nového vedení strany. Proto také mohl XIV. sjezd KSČ konstatovat, že bylo dosaženo plně obnovení a konsolidace všech základních stránek obranyschopnosti naší země.

Perspektivy rozvoje ekonomiky

Druhým hlavním výsledkem XIV. sjezdu je to, že správně analyzoval současný stav a budoucí podmínky rozvoje strany, společnosti a státu. Na tomto základě pak vytýčil reálný a progresivní program rozvoje naší společnosti ve všech hlavních strukturách — tzn. v ekonomice, rozvoji politického systému a v ideově kulturní sféře. V tom dal neocenitelné podněty naší straně XXIV. sjezd KSSS, který ukázal leninsky přesnou analýzu daného stavu sovětské společnosti v jejích hlavních strukturách, mezinárodních souvislostech atd., při plném respektování požadavků vědeckotechnické revoluce. Proto i z vojenskoeconomických hledisek má mimořádný význam ta část závěrů XIV. sjezdu strany, která charakterizuje současnou novou etapu dalšího rozvoje naší společnosti ve všech hlavních oblastech. To vytvořilo předpoklady pro vytvoření reálného a můžeme říci také požadavků současné doby odpovídajícího rozvoje země, a to při plném docenění její bezpečnosti a obranyschopnosti.

Ekonomický rozvoj v letech 1971—1975 bude etapou, v níž se dále rozšíří materiální výrobní základna naší společnosti. Budou se v ní realizovat významné projekty, které umožní realizovat další kvalitativní i kvantitativní rozvoj výrobních sil, povedou k významnému růstu životní úrovně obyvatelstva, utuží soužití obou našich národů a národností a vytvoří další zdroje pro posílení obranyschopnosti naší země na internacionálním základě.

I když hlavním cílem programu hospodářské politiky KSČ v nadcházející etapě do roku 1975 je zajistit v souladu se socialistickým způsobem života vyšší uspokojování potřeb obyvatelstva a další upevnění životních jistot pracujících na základě trvalého rozvoje a zvyšování efektivnosti společenské výroby, není zapomináno na současně řešení otázek obrany státu. Obrana státu je nedílnou součástí rozvoje národního hospodářství ČSSR. Čím rychlejší rozvoj ekonomiky státu, tím mohutnější materiálně výrobní základna, tím silnější a mohutnější souhrnný ekonomický potenciál a tím také lepší zdroje a možnosti pro zabezpečení obrany státu nejen samotného, ale jako součásti celé koalice. Existuje přímá závislost rozvoje ekonomického potenciálu na zkvalitňování

obran. Obrana státu je řešena ve stejných etapách v závislosti na vývoji jednotlivých ekonomických možností jednotlivých zemí i socialistické soustavy jako celku.

V rámci koalice států účastníků Varšavské smlouvy hlavní tíhu v ekonomickém zabezpečení koalice nese Sovětský svaz. Jedině jeho ekonomika je schopna řešit rozhodující faktory přípravy obrany celého socialistického tábora, zejména realizaci výzkumu, vývoje i výroby hlavních druhů zbraňových systémů, raketového programu, vytváření strategických rezerv apod. Je internacionální povinností ostatních států účastníků koalice, aby se na společné přípravě obrany podílely úměrně svým ekonomickým možnostem na jedné straně a současně v úzké spolupráci vzájemně se snažily co nejrychleji a nejefektivněji rozvíjet vlastní ekonomický potenciál na straně druhé.

Ekonomická možnost našeho státu je tedy dána rozsahem ekonomického potenciálu a stupněm jeho využití. Výkonnost ekonomického potenciálu je možné vyjádřit objemem vytvořeného národního důchodu. Proto ve směrnicích 5. pětiletého plánu se stanoví, aby rozvoj ekonomiky v jednotlivých odvětvích národního hospodářství byl orientován tak, aby národní důchod za 5 let vzrostl přibližně o 28 % t. j. průměrně ročně zhruba o více jak 5 %. To znamená, že v rozsahu takového tempa růstu národního důchodu v těch letech je možné řešit všechny otázky obrany státu v souladu s jeho rozvojem. Přitom je nutné zvažovat kromě ekonomických otázek, také otázky vnitropolitické i zahraničně politické situace tak, aby hlavní cíl stanovený v programové linii strany v souvislosti s internacionálními závazky byl zabezpečen. To znamená, aby obrana státu byla řešena tak, aby růst životní úrovně i předpokládaná obranná opatření byla plně zabezpečena rozvojem národního hospodářství. Nic by nebylo platné, kdybychom věnovali všechny prostředky jenom rozvoji výroby osobních, společenských, kulturních a jiných potřeb, kdybychom tento rozvoj v prvé řadě nezabezpečili proti hrozbě napadení a zničení celého společenského systému potenciálním nepřítelem.

Které jsou základní směry rozvoje ekonomického zabezpečení obrany státu, stanovené XIV. sjezdem strany:

XIV. sjezd strany ve svých dokumentech věnuje pozornost těmto základním směrům rozvoje.

— výstavbě ozbrojených sil, zejména ČSLA, bezpečnosti, LM,

— přípravě čs. národního hospodářství k plnění úkolů obrany,

— zabezpečení obrany obyvatelstva včetně civilní obrany.

Základním nástrojem cílevědomého a plánovitého řízení výstavby ozbrojených sil, zejména ČSLA, je střednědobý pětiletý plán na léta 1971—1975. V tomto dokumentu jsou vyjádřeny základní úkoly a opatření vyplývající ze sjezdových dokumentů, které velení ČSLA bude v letech 1971—1975 postupně realizovat, síly a prostředky, které při realizaci bude možné i nutné použít. Cestou tohoto plánu jsou stanoveny a zabezpečovány nejučelnější a efektivní proporce výstavby druhů vojsk i služeb i proporce mezi jednotlivými oblastmi výstavby ozbrojených sil nebo ČSLA.

Výstavba ČSLA na léta 1971—1975 představuje soubor opatření a úkolů dohodnutých v rámci Spojených ozbrojených sil států účastníků Varšavské smlouvy a projednaných v nejvyšších stranických a státních orgánech.

Plán zabezpečuje hlavní programové zásady výstavby ČSLA jako rozhodující složky ozbrojených sil a jedné z nejdůležitějších složek branného systému ČSSR.

Plánem stanovená opatření sledují další zvýšení obranyschopnosti státu tak, aby v rámci daných podmínek, ekonomických možností státu a úkolů vyplývajících z přijatých závazků v rámci Varšavské smlouvy, byly optimálně splněny politické, hospodářské i vojenské cíle branné politiky ČSSR.

Návrh 5. PLP zabezpečuje, aby v rámci stanovených limitů byl splněn hlavní cíl, tj., aby ČSLA v organizační výstavbě, úrovni výzbroje, technického zabezpečení, operační bojové a politické přípravě byla v souladu s úkoly, které jsou pro léta 1971—1975 stanoveny, aby se cíti splnila své internacionální závazky, vyplývající z účasti ve Varšavské smlouvě.

V rámci stanovených limitů vydělených z národního důchodu k zabezpečení ČSLA musí být především cílem

— využívat účelně a hospodárně přidělené materiální a finanční prostředky i lidské zdroje k systematickému proporcionálnímu důslednému zvyšování bojových kvalit ČSLA, to znamená postupně

doplňování ozbrojených sil, vyzbrojování novou technikou, vysoce vzdělanými lidmi apod.

— při řešení úkolů výstavby ozbrojených sil v maximální míře využívat zkušeností všech spojeneckých armád, zejména však zkušeností našich sovětských přátel, zejména Střední skupiny vojsk Sovětské armády umístěných na našem území;

— věnovat velkou pozornost výzkumu, vývoji, výrobě zbraní bojové techniky tak, aby se uskutečňovaly v úzké součinnosti se všemi armádami a státy Varšavské smlouvy, zejména SSSR;

— dbát na to, aby všechna plánovaná opatření se řešila ve všech známých souvislostech, aby byly vytvořeny takové předpoklady, že nebude docházet k narušení výstavby ozbrojených sil, zpoždování výstavby apod.

V následujících letech bude věnována také pozornost otázkám životní úrovně, zejména péči o vojáky, a to jak o vojáky z povolání, tak vojáky základní služby. Proto např. v plánu investiční výstavby je na první místo postavena bytová výstavba. V rámci pětiletky budou orgány ministerstva národní obrany vytvářet takové podmínky, aby v průběhu pětiletky mohlo být postaveno kromě bytů ze státní výstavby ještě vlastními silami a prostředky vojsk dalších 3000 bytových jednotek pro vojáky z povolání navíc. Dále se v investiční výstavbě bude věnovat velká pozornost učebně výcvikové základně a její modernizaci.

Nemůžeme si ovšem představovat, že všechny potíže, těžkosti a rozpory se nám podaří vyřešit v průběhu této pětiletky. Je třeba však vytvořit takové podmínky při zabezpečování všech otázek utajení, aby každý příslušník armády znal nejen své místo a úkoly, ale také znal v obecných rysech základní koncepci, rozvoj otázek vojenskoeconomického zabezpečení státu, zejména výstavbu ČSLA.

Jak jsme již uvedli, směrnice 5. PLP určuje směry a úkoly rozvoje jednotlivých odvětví čs. národního hospodářství i rozvoj národního hospodářství jako celku. Úkoly a cíle stanovené pro národní hospodářství nám zaručují, že národní hospodářství bude schopno stále lépe a kvalitněji jak v míru, tak v případě války plnit úkoly obrany státu.

V souvislosti s rozvojem v jednotlivých odvětvích i národního hospodářství jako celku jsou řešeny také konkrétní otázky příprav národního hospodářství, zejména pak těch, které rozhodujícím způsobem by mohly ovlivnit počáteční období války a průběh války (např. odvětví průmyslu, do-

pravy, spojů apod.) Proto již v míru jsou zabezpečovány a vytvářeny takové podmínky, aby v poměrně krátké době mohlo dojít k zásadním, strukturálním změnám ve výrobě, dopravě i spotřebě. Opatření, která jsou přijímána, vycházejí z úkolů, které vyplývají ze společenství států účastníků Varšavské smlouvy, z geografického položení naší republiky i možností našeho národního hospodářství.

Na základě sjezdového jednání přijalo k zabezpečení obrany obyvatelstva příslušná opatření předsednictvo ÚV KSČ, které na svém zasedání v r. 1971 projednalo a schválilo jednotný systém branné výchovy obyvatelstva ČSSR. Byla stanovena kon-

cepce celého systému, cíle i obsah branné výchovy. Hlavním cílem branné výchovy je, aby každý občan naší republiky cítil vysokou odpovědnost za osud vlasti, aby byl neustále připraven postavit se na její obranu, obětavě bojoval za její svobodu a nezávislost, za vítězství komunismu.

Proto bude nutné věnovat velkou pozornost branné výchově již od nejnižších škol až po vysoké školy, zabezpečit řádnou přípravu branců, přípravu záloh, přípravu obyvatelstva k civilní obraně.

Kdo jiný než voják z povstání a voják základní služby je dobře připraven vést přípravu svých spoluobčanů k plnění základního cíle branné výchovy.

Integrace ekonomiky socialistických zemí

Významnou podmínkou dalšího rozvoje našeho národního hospodářství je prohlubování a zdokonalování procesu mezinárodní ekonomické integrace. „Soudobý vědeckotechnický rozvoj závisí na vytvoření odpovídajících podmínek, zejména na velikosti kapacit, rozsahu výroby, síle sortimentu a možnostech odbytu. Žádná malá a dnes už ani středně velká země nemůže si tyto podmínky vytvořit sama, jediná cesta pro nás, jak překlenout omezenost našeho vnitřního trhu i vnitřních zdrojů při řešení nových úkolů, je rozvoj mezinárodní socialistické dělby práce. Má proto **nenahraditelnou úlohu při přechodu k intenzivnímu rozvoji.**“²⁾

Životní význam rozvoje hospodářských vztahů se Sovětským svazem a ostatními socialistickými zeměmi se plně odráží v úkolech pátého pětiletého plánu. Zvýšili se národní důchod o 28 %, pak obrát zahraničního obchodu se zvýší o 38 % a se Sovětským svazem dokonce o 45 %. Všechny hlavní úkoly jsou nerozlučně spjaty s možnostmi, které nám nabízí ekonomika Sovětského svazu a ostatních socialistických zemí. Sovětský svaz nám zabezpečí dlouhodobé dodávky významných surovin, téměř 90 % přírůstků prvotních energetických zdrojů, umožní nám řešit takové důležité investiční záměry jako je rozvoj jaderné energetiky, rozvoj výroby výpočetní techniky, rozvoj chemického průmyslu atd.

Proto má pro nás neobyčejný význam přijetí usnesení XXIII. a XXIV. zasedání RVHP o dalším rozvoji ekonomické spolupráce a o jejím přebudování a přechodu k vyšším formám socialistické ekonomické integrace. V současné době je tedy nutné vytvářet postupně takovou soustavu koope-

race jednotlivých národních hospodářství v rámci RVHP, aby se vědomě a komplexně využívání ekonomických zákonů odrazilo i v jejich mezinárodním působení při obsahovém utváření výrobní kooperace, aby bylo mnohostrannou spoluprací při prognóze, plánování a kooperaci i v zahraničních obchodních a valutových stycích. Vytváření takové soustavy spolupráce se nemůže uskutečňovat automaticky, živelně, ale předkládá vědomou řídicí činnost.

Řada opatření pro přechod od ekonomické spolupráce k socialistické ekonomické integraci se projevuje již v hospodářských plánech zemí RVHP na léta 1971 až 1975. Jde však o dlouhodobý proces, který bude naplňován i v dalších letech s cílem, aby růst obrátu zahraničního obchodu byl přímo spojován se značným prohloubením vědecké a výrobní kooperace.

Proto zmíněná zasedání RVHP stanovila úkoly pro

- rozvoj spolupráce v oblasti vědecké prognostiky,
- vypracování mezinárodních bilancí surovin a paliv,
- dotváření mezinárodních energetické soustavy, dopravy a sdělovací techniky,
- plánovitý rozvoj spolupráce ve výzkumu, aby se vytvořily komplexní, navzájem sladěné soustavy strojů na nejvyšší technické úrovni,
- aktivní využívání valutových finančních a úvěrových vztahů v procesu koordinace plánů a kooperace.

Vznikají nové orgány RVHP i nové mezinárodní instituce, jako je např. Mezinárodní investiční banka, Mezinárodní vědeckotechnické středisko informací a budou jistě vznikat další.

²⁾ G. Husák „Zpráva o činnosti strany a vývoji společnosti od XIII. sjezdu KSČ a další úkoly strany“.

Rozvoj mezinárodní socialistické integrace ekonomiky bude mít významný vliv na další růst síly a upevňování obranyschopnosti všech socialistických zemí. A to nejen tím, že umožní urychlit ekonomický růst jednotlivých zemí, ale i skutečností, že je v přímém vztahu k nezbytným potřebám vojenské integrace socialistických zemí. Soudobé vojenství je vyloženě koaliční. Odtud vyplývají základní principy, ale konec konců i možnosti vojenské moci celého socialistického tábora. Z charakteru a rysů soudobé války vyplývá nejen objektivní nutnost koaličního vedení soudobé války, ale i objektivní nutnost koaličnosti při jejím ekonomickém zabezpečování. Jednotnému strategickému plánu obrany koalice a integrovaným vojenským silám koalice musí odpovídat i jednotný plán ekonomického zabezpečování obrany. Tím se stává ekonomické zabezpečování soudobé války oproti první a druhé světové válce nejen mnohem složitější (státní a nadstátní orgány pro přípravu a provádění), ale i mnohem významnější pro průběh a výsledek soudobé války. Koaličnost jako nová zákonitost ekonomického zabezpečování soudobé války se promítá v dělbě při ekonomickém zabezpečování války mezi jednotlivými zeměmi uvnitř koalic, která je závislá na stranickém postavení jednotlivých zemí koalice, úrovni výrobních sil, dále úrovni výrobních vztahů, teritoriálním rozdělením výrobních sil apod.

Avšak objektivní nutnost koaličnosti ekonomického zabezpečování soudobé války je podmíněna nejen rozdílnými možnostmi ve vývoji a výrobě nejdůležitějších zbraní. Podstatně se změnila možnost působení na ekonomiku a schopnost jednotlivých zemí k obnově zničených výrobních kapacit. Značně je omezena možnost manévru rozmístěním ekonomických zdrojů (lidskými zdroji, kapacitami, zásobami), protože území většiny jednotlivých zemí samo o sobě je vzhledem k dosahu a ničivým účinkům zbraní příliš malé. Se značnou velikostí válčíšť, která zahrnují ne jednotlivé země, ale části nebo celé kontinenty, musí být rovněž ochrana a obrana zápolí, má-li být trochu účinná, uskuťkována v rámci celé koalice. Možnosti řešit tyto obtížné problémy jsou v podstatě rozdílné pro imperialistické státy a pro země socialistické světové soustavy. Dosaďadní výsledky socialistických států v koordinaci, standardizaci a unifikaci výzbroje armád a dosažený stupeň v jednotnosti řízení ekonomického zabezpečování války jsou přesvědčivým důkazem o značných přednostech světové soustavy socialistického hospodářství před hospodářskou soustavou imperialismu.

Koaličnost ekonomického zabezpečování soudobé války se však nemůže omezovat jen na „pomoc“ ve zbraních, potravinách, surovinách atd., i kdyby byla tato „pomoc“ sebevětší. Soudobá válka vyžaduje, aby se s ekonomickými zdroji zacházelo skutečně jako se zdroji koalice. Mimo tyto nejrůznější formy „pomoci“ to znamená společnou politiku při vytváření a rozmístování zásob, při ochraně teritoria, při obraně teritoria, při obnově, společné plány hospodářské mobilizace — prostě spojené, jednotné ekonomické zabezpečování obrany koalic jako celku.

Plánovitý rychlý rozvoj mezinárodní integrace ekonomiky socialistických zemí bude mít významný vliv na další růst nejen ekonomické, ale i vojenské síly celého socialistického tábora.

XXIV. sjezd KSSS, XIV. sjezd naší strany i sjezdy ostatních bratrských stran ukázaly, že obranyschopnost socialistických zemí je zabezpečena jako nikdy v minulosti. Imperialismus, který zákonitě plodí války se však nevyhýbá seberiskantnějším dobrodružstvím. V mírovém ekonomickém soutěžení dvou společenských soustav se pro lidské masu na celém světě ukazuje zcela jasně, že imperialismus historicky přežil.

Úkoly XIV. sjezdu k všestrannému rozvoji národního hospodářství a celé společnosti jsou i hlavní cestou ke zvyšování vojenské moci naší země. Jde o to, aby příslušníci ČSLA hluboce pochopili strategii i taktiku politiky strany pro příští období. Aby úrovní práce, svou iniciativou odpověděli na péči strany o obranyschopnost země, o to, že naše armáda je zabezpečována na úrovni požadavků soudobého vojenství.

To předpokládá mimo jiné zajistit nejlepší, nejefektivnější využití prostředků a možností, které má armáda k dispozici. Cestou k tomu je dokonalé zvládnutí vojenské techniky, všestranný rozvoj soutěžení a iniciativy, dosažení vysoké bojové pohotovosti, upevňování uvědomělé vojenské kázně a organizovanosti. Základní kategorický požadavek XIV. sjezdu na účelové a co nejšeternější hospodaření s materiálními a peněžními prostředky i pracovními silami v celé společnosti není možné v podmínkách ČSLA splnit jinak než tím, že současně dojde ke změně v myšlení lidí, že velitelé, náčelníci, štáby za podpory stranickopolitických orgánů a ZO KSČ zvýší náročnost při řízení výstavby ČSLA, zejména náročnost při výcviku vojsk.